

Zaaknummer: ACM/19/035881

Datum: 4 november 2019

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 6.5 van Bijlage I van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003, richtsnoeren voor congestiebeheer en toewijzing van beschikbare overdrachtcapaciteit van interconnecties tussen nationale systemen.

In dit verslag concludeert de Autoriteit Consument en Markt dat de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten gedaan in het jaar 2018 en de eerste helft van 2019 door TenneT TSO B.V. in lijn zijn met bovengenoemde verordening.

1 Inleiding

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uiteen hoeveel inkomsten TenneT TSO B.V. (TenneT) tussen 1 januari 2018 en 30 juni 2019 heeft verkregen door het veilen van grenscapaciteit, hoe deze inkomsten door TenneT gebruikt zijn en of dat gebruik in overeenstemming is met Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (de Verordening).
2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren¹ met Duitsland, Noorwegen en België veilt TenneT in samenwerking met de betrokken buitenlandse beheerders van het hoogspanningsnet. Op de landsgrensoverschrijdende verbindingen tussen Nederland en België, en Nederland en Duitsland alloceert de JAO (Joint Allocation Office) de capaciteit voor jaar- en maandtransporten via expliciete veilingen. Voor de Nederlandse verbinding met Noorwegen (NorNed) zijn er geen jaar- en maand producten. De dagcapaciteit tussen Nederland en België,

¹ Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van deze lidstaten onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

Duitsland en Noorwegen wordt op dagvoorbasis impliciet geveild via marktkoppeling.² De betrokken transmissiesysteembeheerders voeren samen met elektriciteitsbeurzen deze impliciete veilingen uit. De veilingen genereren alleen opbrengsten indien er sprake is van congestie³. De opbrengsten van de veiling worden onder andere verminderd met de kosten van de veiling en verdeeld tussen TenneT en de beheerders van het buitenlandse hoogspanningsnet⁴.

3. De transmissiebeheerders beheren deze veilingopbrengsten apart en zij mogen deze alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruiken. TenneT heeft de veilingopbrengsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. In dit verslag controleert de ACM of de veilingopbrengsten tussen 1 januari 2018 en 30 juni 2019 in lijn met de Verordening zijn besteed.

2 Beoordeling besteding veilingopbrengsten

5. Op 17 juli 2019 heeft de ACM van TenneT de rapportage⁵ ontvangen over de ontvangsten en bestedingen van de veilingopbrengsten in het jaar 2018 en de eerste helft van 2019 (1 januari tot en met 30 juni 2019). Deze is als bijlage bij dit verslag veilinggelden toegevoegd.
6. TenneT heeft voor de data van 2018 een controleverklaring van een onafhankelijke accountant meegestuurd. De data over de eerste helft van 2019 heeft de accountant nog niet gevalideerd. De controle over het gehele jaar 2019 voert de accountant volgend jaar uit.
7. Conform artikel 6.5 uit bijlage I van de Verordening publiceert de ACM dit verslag. Hierin toetst de ACM of het gerapporteerde in overeenstemming is met de drie doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening. Dit artikel bepaalt dat de opbrengsten uit de veiling van de schaarse interconnectiecapaciteit voor drie doelen mogen worden gebruikt:
 - 1) voor het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, en/of
 - 2) voor het handhaven of vergroten van de koppelingscapaciteit door investeringen in het net, met name in nieuwe interconnectiecapaciteit, of
 - 3) ter dekking van de tariefinkomsten van de betreffende transmissiesysteembeheerder.

2.1 Veilingopbrengsten 2018

8. De veilingen op de NorNed-verbinding en de interconnectoren met België en Duitsland bepalen grotendeels de inkomsten van de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet. De ACM gaat conform de Richtsnoeren hieronder alleen in op de gedane onttrekkingen en of deze onder de doeleinden van artikel 16, zesde lid, van de Verordening vallen.

² Sinds 21 mei 2015 vindt tussen België en Duitsland deze marktkoppeling plaats via het flow-based mechanisme. De marktkoppeling met Noorwegen vindt plaats via het Available Transfer Capacity (ATC) mechanisme.

³ Artikel 6.1 van Bijlage I van de Verordening. "Congestie" is gedefinieerd in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Verordening.

⁴ Artikel 5.6.15.1 van de Netcode Elektriciteit.

⁵ TenneT kenmerk: BCC-2019-100, dd. 17 juli 2019.

9. In de rapportage van TenneT geeft de tabel op pagina 3 alle onttrekkingen en bijstortingen in 2018 schematisch weer in de kolom “2018 (1-1 t/m 31/12)”.

NorNed

10. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen, kosten voor regel- en reservevermogen en kosten voor de veilingen. Deze kosten houden direct verband met het beschikbaar stellen en handhaven van de beschikbare koppelingscapaciteit.
11. De prikkel voor de relatieve beschikbaarheid van NorNed dient TenneT te stimuleren om jaarlijks een zo groot mogelijke capaciteit aan de markt beschikbaar te stellen. In het besluit van 27 februari 2019⁶ heeft de ACM de definitieve malus over 2018 op EUR 1.484.635 vastgesteld.⁷ Volgens het verslag veilinggelden voegt TenneT EUR 1.484.635 toe aan de veilinggelden.

Veilingen overige interconnectoren

12. Net als voor NorNed onttrekt TenneT ook kosten voor de uitvoering van de veilingen op de Belgische en Duitse interconnectoren aan de veilingopbrengsten.

Overige onttrekkingen

13. Overige onttrekkingen in 2017 zijn gedaan voor exploitatiekosten. Deze kosten betreffen het beheer van de Stichting Doelgelden en hangen samen met artikel 16 van de Verordening.
14. TenneT heeft EUR 145.076.521 aan de veilingopbrengsten onttrokken en aangewend voor de berekening en vaststelling van de nettarieven. Met het Tarievenbesluit TenneT 2018⁸ heeft de ACM deze aanwending goedgekeurd, zoals de tweede alinea van artikel 16, zesde lid, van de Verordening voorschrijft.
15. TenneT heeft een onttrekking aan de veilingopbrengsten voor de kosten voor het oplossen van landsgrensoverschrijdende transportbeperkingen (hierna: redispatchkosten) gedaan. Deze kosten maakt TenneT om de maximale capaciteit op de interconnectoren en/of de maximale capaciteit op de transmissienetten waarmee grensoverschrijdende elektriciteitsstromen worden verzorgd, uit te breiden of te handhaven. Deze vormen samen de kritieke netcomponenten en zijn onderdeel van de flow-based methodiek, de basismethode voor de berekening van de day-ahead- en intradaycapaciteit conform Verordening 2015/1222⁹. In de rapportage van TenneT, dat als bijlage aan dit Verslag Veilinggelden toegevoegd is, geeft TenneT in onderdeel 2.4.3 meer informatie rondom deze redispatchkosten.

⁶ Besluit met kenmerk ACM/UIT/507971, d.d. 27 februari 2019.

⁷ TenneT krijgt een bonus als ze een hogere beschikbaarheid van de NorNed-kabel realiseren dan de gestelde norm. Indien lager moet TenneT uit eigen vermogen de malus toevoegen aan Stichting Doelgelden.

⁸ Besluit met kenmerk ACM/UIT/346624, dd. 23 november 2017.

⁹ Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoeiwijzing en congestiebeheer, dd. 24 juli 2015, en ACM besluit met kenmerk ACM/DE/2016/205075.

16. De ACM constateert op basis van het bovenstaande dat het gebruik van de inkomsten verkregen uit congestie over het jaar 2018 in lijn is met de Verordening.

2.2 Veilingopbrengsten eerste helft van 2019

17. In de rapportage van TenneT geeft de tabel op pagina 3 alle onttrekkingen en bijstortingen in de eerste helft van 2019 schematisch weer in de kolom "2019 (1-1 t/m 30/6)".

18. Voor de onttrekkingen in de eerste helft van 2019 zijn de volgende randnummers van overeenkomstige toepassing voor:

- i. NorNed: randnummers 10 en 11;
- ii. De veilingen op de Duitse en Belgische interconnectoren: randnummer 12;
- iii. De exploitatiekosten: randnummer 13;
- iv. De toepassingen van veilinggelden voor de berekening en vaststelling van de nettarieven: randnummer 14;
- v. De redispatchkosten: randnummer 15;

3 Conclusie

19. De ACM constateert dat de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten zoals verricht in het kalenderjaar 2018 en het eerste halfjaar van 2019 in lijn zijn met de Verordening en in het bijzonder de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van deze Verordening.